

УДК 619.617:636.7

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПЕРАТИВНОГО ВТРУЧАННЯ ЗА ПАТОЛОГІЇ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА У СОБАК**БІЛИЙ Д.Д.**, к. вет. н., доцент
ГЕРГАУЛОВ М.В., студентДніпропетровський державний аграрно-
економічний університет,
м. Дніпропетровськ
dmdmbeliv@mail.ru

Проведено вивчення ефективності резекції голівки стегнової кістки за хірургічної патології, яка супроводжується порушенням співвідношення голівка-суглобова западина. Доведено її високу ефективність, яка складала від 71 до 100 %, що у більшості випадків залежало від ступеня ураження та наявності супутньої патології, обумовленої порушенням функціонування кульшового суглоба. Отримані результати доводять доцільність впровадження зазначеного хірургічного втручання у практичну діяльність лікарів ветеринарної медицини

Собаки, артропатія, голівка кульшового суглобу, хірургічне втручання, резекція

З'ясування клініко-морфологічних закономірностей етіопатогенезу вродженої та посттравматичної патології кульшового суглоба у собак і розробка на цій основі раціональних методів її лікування - одна з фундаментальних проблем сучасної ветеринарної хірургії. Особливої актуальності її вирішення набуває у зв'язку з прогресуванням частоти виникнення артропатій кульшового суглоба, що обумовлює втрату його функціональної придатності і кінцівки в цілому.

Одним з раціональних прийомів лікувальної корекції артропатій кульшового суглоба різної етіології є його тотальна артропластика, яка забезпечує надійну фіксацію проксимального епіфіза стегнової кістки, запобігає нестабільності і ротації дистально розташованих суглобів, що оптимізує біомеханічну ситуацію в ушкодженому суглобі і призводить до розвитку репаративної регенерації за типом неоартрозу. Виявлено морфологічні особливості новоствореної западини – висока потенційована адаптивна пластичність сполучної тканини в місці її формування, яка знаходить відображення у структурно-функціональному диференціюванні таких анатомічних складових суглоба, як хрящ западини і зв'язки. Присутність на дні западини і параартикулярно неоформленої сполучної тканини може свідчити про її компенсаторну гіпертрофію, обумовлену статомеханічною ситуацією.

Незважаючи на успіхи в розробці методичних підходів до хірургічного лікування патоло-

гічних станів кульшового суглоба, в даний час відсутня оптимальна методика тотальної артропластики, що не дозволяє отримувати стабільні позитивні результати.

Враховуючи актуальність зазначеної тематики та доцільність подальших досліджень в даному напрямку, була поставлена *мета дослідження* – визначити ефективність резекції голівки стегнової кістки за хірургічної патології кульшового суглоба у собак.

Матеріал та методи дослідження. Дослідження проводили на базі ветеринарного центру «Ветсервіс» (м. Дніпропетровськ) та кафедри хірургії і акушерства с.-г. тварин Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету.

Після проведення дослідження тварин із використанням клінічних і спеціальних методів дослідження (рентгенографія) та постановки діагнозу, який слугував показанням до проведення хірургічного втручання, здійснювали резекцію голівки стегнової кістки. Оперативне лікування у собак різного віку, порід та статі з патологією кульшового суглоба, проводили за: некрозу голівки стегнової кістки, перелому шийки стегнової кістки, травматичного вивиху голівки стегнової кістки, дисплазії кульшового суглоба 2-, 3- і 4-ої стадії.

Зазначена маніпуляція проводилась шляхом відсічення голівки стегнової кістки в ділянці шийки за допомогою хірургічної пилки, з подальшим з'єднанням м'яких тканин та накладанням швів на шкіру. В післяопераційний

період застосовувався антибіотик пролонгової дії «Амоксицилін 15% ЛА» - підшкірно, із розрахунку 1 мл на 10 кг маси тіла, дворазово, 1 раз на 48 годин та нестероїдний протизапальний препарат «Аїніл 10 %» (у якості діючої речовини містить кетопрофен 100 мг/мл), який вводився підшкірно із розрахунку 1 мл на 25 кг маси тіла протягом 7 діб. Для попередження небажаних побічних реакцій, пов'язаних із введенням кетопрофену, застосовувався блокатор шлункової секреції – «Рантак» із розрахунку 1мл на 10 кг маси тіла.

Всього було прооперовано 22 собаки: по сім – з дисплазією кульшового суглобу та некрозом голівки стегнової кістки, по чотири – з переломом шийки стегнової кістки та випадінням голівки стегнової кістки.

Результати досліджень та їх аналіз. Приймаючи до уваги проведений аналіз літературних джерел щодо даної проблеми, нами було обрано оперативний підхід до лікування даних порушень кульшового суглоба, а саме – резекція голівки стегнової кістки. Цей метод був обраний з декількох причин, а саме: простота виконання оперативного втручання у різних видів тварин, низька собівартість всієї процедури, швидкий відновлювальний період після операції, мінімальний догляд і реабілітаційні заходи в післяопераційний період.

Клінічна ефективність резекції голівки стегнової кістки за зазначеної хірургічної патології в післяопераційний період наведена у таблиці.

Аналіз даних, представлених у таблиці свідчить про те, що із 22 тварин, у яких проводили

Таблиця - Оцінка ефективності резекції голівки стегнової кістки за різних патологій

Термін, доба	Опорна функція	Болючість	Скучість рухів	Кульгавість	Повне відновлення
Дисплазія кульшового суглобу					
1	0	7	7	0	0
7	2	5	5	2	0
14	4	2	1	2	3
28	6	0	0	1	5
Некроз голівки стегнової кістки					
1	0	7	7	0	0
7	3	5	5	3	0
14	5	1	0	2	4
28	7	0	0	0	7
Перелом шийки стегнової кістки					
1	3	1	0	1	1
7	2	3	2	2	0
14	3	1	0	1	1
28	4	0	0	0	4
Вивих голівки стегнової кістки					
1	0	4	4	0	0
7	1	0	1	1	0
14	3	0	0	1	2
28	4	0	0	0	4

резекцію голівки стегнової кістки, у 20 собак по проходженню 28 діб реєстрували повне відновлення функції кінцівки. Таким чином ефективність хірургічного втручання складала 91 %. У двох інших пацієнтів відновлення констатували на 46 та 62 добу, що пояснюється розвитком у них міозиту (у якості супутнього захворювання) на тлі прогресування дисплазії.

Ефективність оперативного втручання за різної хірургічної патології характеризується наступними особливостями. За дисплазії кульшового суглоба повне відновлення функції кінцівки визначали у трьох тварин на 14 день спостереження (43 % від загальної кількості прооперованих), п'яти пацієнтів – на 28 добу (71 %). За некрозу голівки стегнової кістки по проходженню 14 днів ефективність складала 57 %, 28 діб – 100 %. Здійснення хірургічного втручання забезпечувало одержання позитивних результатів: за перелому шийки стегнової кістки на 14 добу – у 25 % собак, на 28 добу – у 100 % пацієнтів; за вивиху голівки стегнової кістки відповідні показники склали 50 та 100%.

Враховуючи наведене вище, вважаємо за доцільне звернути увагу на той факт, що отримання високої ефективності лікування можливе лише за умов правильного виконання оперативного втручання, яке передбачає мінімальне травмування м'яких тканин і видалення голівки стегнової кістки органомкомплексом із шийкою стегнової кістки таким чином, щоб поверхня прилягання шийки була «зачищена» гладенько, в один рівень із кісткою.

Також, на нашу думку, важливу роль має застосування в післяопераційний період нестероїдних протизапальних засобів на основі карпрофену або кетопрофену, вибір між цими

препаратами залежить від індивідуальної переносимості компонентів.

Таким чином, резекція голівки стегнової кістки являє собою ефективний спосіб хірургічного лікування за патології суглобового суглоба у собак, в одних випадках виступаючи єдиним ефективним способом досягнення позитивного результату (зокрема, за некрозу голівки стегнової кістки), в інших – альтернативним способом із високим рівнем ефективності. Тому, незважаючи на відносну складність техніки оперативного втручання зазначена методика заслуговує на увагу та подальше удосконалення.

Висновки. Патологія кульшового суглобу є широко розповсюдженою хірургічною патологією у собак різних вікових та породних груп, яка важко піддається лікуванню при застосуванні консервативних методів лікування.

Ефективність оперативного лікування (повне відновлення функції кінцівки), в основі якого лежить резекція голівки стегнової кістки складає: за дисплазії кульшового суглоба – 71 %, некрозу, травматичного вивиху голівки стегнової кістки та її переломі – 100 %.

Отримані результати дозволяють рекомендувати резекцію голівки стегнової кістки, як альтернативний консервативному метод лікування за хірургічної патології кульшового суглобу, для впровадження у практичну діяльність лікарів ветеринарної медицини.

Перспективи подальших пошуків. Результати, отримані при вивченні ефективності резекції голівки кульшового суглоба обґрунтовують доцільність подальшого удосконалення методики її проведення та апробації її за подібної патології, яка слугує показанням до хірургічного втручання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Крючков Д. В. Морфофункціональна характеристика и артроскопическая коррекция рассекающего остеохондрита головки плечевой кости у собак: дис. ... канд. вет. наук: 06.02.01; 06.02.05 / Крючков Дмитрий Викторович. – М. – 2010. – 178 с.
2. Лаврищева Г.И. О первичном сращении костей при диафизарных переломах в различных условиях внутрикостной циркуляции / Г.И. Лаврищева, Г.А. Оноприенко // Ортопедия, травматология и протезирование. – 1985. – № 9. – С. 1-4.
3. Митин В.Н. Отдаленные результаты тотального эндопротезирования тазобедренного сустава при его дисплазии у собак / В.Н.

- Митин, С.А. Ягников // Российский ветеринарный журнал. – 2005. – № 1. – С. 2-5.
4. Митрошин А.Н. Результаты замещения тазобедренного сустава самозакрепляющимся эндопротезом / А.Н. Митрошин, А.И. Кислов // VI съезд травматологов и ортопедов России: Тез. докл. – Нижний Новгород, 1997. – С. 577.
 5. Прохоренко В.М. Результаты эндопротезирования тазобедренного сустава четырёхлетний опыт) / В.М. Прохоренко // VI съезд травматологов и ортопедов России: Тез. докл. – Нижний Новгород, 1997. – С. 601.
 6. Самошкин И.Б. Реконструктивно-восстановительные операции при врожденной и посттравматической патологии тазобедренного сустава у собак: дис. ... докт. вет. наук: 16.00.05 / Самошкин Игорь Борисович. – М., 1999. – 476 с.
 7. Шабалаев И.В. Лечение собак при коксите / И. В. Шабалаев // Ветеринария. – 1998. – №6. – С. 60.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОПЕРАТИВНОГО ВМЕШАТЕЛЬСТВА ПРИ ПАТОЛОГИИ ТАЗОБЕДРЕННОГО СУСТАВА У СОБАК

Белый Д.Д., Гергаулов М.В.

Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет

Проведено изучение эффективности резекции головки бедренной кости при хирургической патологии, которая сопровождается нарушением соотношения головка—суставная впадина. Доказана её высокая эффективность, которая составляла от 71 до 100 %, что в большинстве случаев зависело от степени поражения и наличии сопутствующей патологии, обусловленной нарушением функционирования тазобедренного сустава. Полученные результаты доказывают целесообразность внедрения указанного хирургического вмешательства в практическую деятельность врачей ветеринарной медицины

Собаки, артропатия, головка тазобедренного сустава, хирургическое вмешательство, резекция

THE EFFECTIVENESS OF SURGERY FOR HIP PATHOLOGY IN DOGS

D. Belyi, M. Gergaulov

Dnipropetrovsk State Agrarian and Economic University, Dnipropetrovsk, Ukraine

The hip joint is one of the major organ systems of the hind limb, whose participation a leading role in Staten-locomotoract of animal plays. Opening the basic laws of biomechanics of the hip joint is one of the fundamental tasks of clinical morphology, as steadily growing number of diseases of the joints, and post-traumatican cestral origins. There are research of particular concern on the species-specific features of the joints, particularly in dogs, and the lack of common definitions in deciphering the morphological and biomechanical prerequisites for the development of articular pathologies, is a consequence of insufficient knowledge of the issues of structural and functional status of the joint in normal and pathological conditions. There is no doubt that the information on structural and biomechanical characteristics of the hip joint, based on the analysis of the functional anatomy of individual muscle groups, providing biomechanical perfection Staten—locomotoract and the first to get involved in arthropathy hereditary determination and post-traumatic origin, are fundamental in the development of new methods of surgical correction at pathologies of joints.

Surgical intervention was performed in 22 dogs of different breeds, ages, sex. Postoperatively, we paid attention to the character and setting extremity range of motion in the operated joints and distal portions of the patient limb, integrity and para-articular tissue trophism, as well as the presence of vascular and neurological disorders from the operated limb, infectious complications after surgery performed, cosmetic defects caused by treatment-operated functionality of the joint and limbs in general. Also we evaluated leveling symptoms: lameness, difficulty in landing a dog violation linear motion, the degree of pronation hip, foot roll. The most effective method was surgery at the femoral neck fracture sand traumatic dislocation of the femoral head and necrosis of the femoral head: the passage of 28 days, the animals completely restored the function of the limb. Holding said at dysplasia surgery depended on herdegree, and comorbidity. Thus at the end of the observation period the efficiency was 71%. The obtained results allow us to recommend resection of the femoral head in dogs with joint disease, which is accompanied by a violation of the ratio of head-glenoid cavity. This technique produces positive results in most cases (as opposed to conservative methods of treatment)

Dog, head hip, surgery, resection